

פ ר ו ט ו ק ו ל מ.ס. 82

מישיבת ועדה הפנים, שהתקיימה ביום ששי,
ג' באדר תשל"ה - 14.2.75, משעה 09.00.
(בתל-אביב, במרכז לשלטון מקומי).

נ ר כ ח י ס - חברי הוועדה:

י. תמיר - היו"ר
נ. אליעד
י. בארי
א. גיבלבר
מ. הכהן
א. הרליץ
מ. ורטמן
א. ורדיגר
ב. מואב
ב.צ. קשת

מוזמנים:

ד. ויינשל - מנכ"ל משרד השיכון
י. דש - סמנכ"ל משרד הפנים
מר שפט - היועץ המשפטי של משרד הפנים
חנ"צ א. לוין - משרד המשטרה
ש. שאלתיאל - משרד האוצר
א. אריאלי - חברת ערים

מזכיר הוועדה:

י. ברזני

ק צ ר נ י ח :

שולמית פרג

בסדר-היום: (א) חוק לתיקון פקודת המשטרה (מ.ס.4), תשל"ה-1975 (אישור);

(ב) הקמת עיר בתולות ראשון לציון - הצעה לסדר-
היום של חה"כ י. בארי.

היו"ר י. תמיר:

אני פותח את הישיבה.

הסעיף הראשון שבסדר היום שלנו הוא, גמר החקיקה לתיקון פקודת המשטרה (מס. 4), תשל"ה-1975.

אני מניח שהושג הסכם לגבי הניסוח לאחר שהקדשנו לנושא שתי ישיבות. הרי שאין לנו אלא להביא את זה לקריאה שניה ושלישית בשבוע הבא.

הסעיף השני שבסדר היום הוא, בינוי והגדלת ראשון-לציון ע"י חברת ערים בע"מ.

רבותי, אתמול התכנסו ברמת גן כל נציגי הרשויות המקומיות בגוש דן, והם דנו באיכות הסביבה. בכנס השתתפו מר פ. אילון, ראש עיריית רמת-גן, ראשי ערים וראשי מחלקות של תל-אביב, בת-ים, חולון, פתח-תקוה, גבעתיים. הרעיון התעורר לפני חודשים בעיריית תל-אביב כאשר אמרתי כי צריך להלחם בתופעות הזיהוץ הגוברות ומטרדי האקולוגיה.

המפגש אתמול היה בנוכחות 50 איש, וראש עיריית חולון - שהוא היו"ר של המרכז לשלטון מקומי - הציע לכונן איגוד ערים גוש דן לאיכות הסביבה ולמטרדים, במקום מתכונת ערים אלה לביוב, ושזה יהיה במסגרת חקיקה מתאימה.

אני שמח למסור לחברי הוועדה, כי יש לראות בכך משום התחלה של פעולה מוניציפלית משותפת ראשונה במדינת ישראל במישור בלתי פוליטי, בלתי מפלגתי, אלא ענייני ממדרגה ראשונה.

בהצעה לסדר היום של ח"כ בארי על מצב זיהום האויר בחיפה צץ הרעיון לכונן גם בחיפה דבר כזה על מנת להלחם במטרדים שיטנם שם.

הבוקר, כשנסעתי מירושלים לתל-אביב, ראיתי איזה יום בהיר להפליא הוא היום. ממרומי ירושלים ראינו את כל האזור הזה נתון לשכבה עצומה של ערלפי במקום השכבה הכבדה של גזים. אולם, כשהתקדבנו לרמלה ראינו את מגדל שלום העליון. כן ראינו כמויות הפסולת שנפלטת מבית הרושת "נשר", והפעם הרוח נשבה מזרחית-מערבית-צפונית. אינני מגזים בדברי, שזה נראה לרוחב מאות מטרים, ולרוחב עשרות קילומטרים. אכן זה מחזה מדכא ביותר. זה משלים את התמונה שהיתה אתמול בכנס. לדעתי, זו בעיה כלכלית-בריאותית שנוגעת לגוש זה שאנחנו מדברים עליו השכם והערב.

ועוד בעיה: בוועדת הפנים של הכנסת הקודמת העלו חברים - וגם אני העליתי - את בעיית ה"פרוטקשין" של האחים נגר שהשתלטו על הכרמל. החשובות של המשטרה היו תמיד מרגיעות. אחר כך היו פסקי דין של שופטים שעסקו בעניין שוק הכרמל, והם היו מזעזעים מאד בעקיפין על המשטרה והעירייה. בחלומותי השחורים והאדומים ביותר לא ידעתי שזה יגיע להשלכת פצצה בדיסקוטק, ושייהרגו 7 אנשים ושיילפצעו 17.

היום ראיתי ב"הארץ" את הכתבה על כך, ולמען האמת ייאמר, כי היו אנשים שהזהירו את המשטרה. יוצא איפוא שמתעוררים אצלנו כשקורה משהו מזעזע. עד שקורה משהו מרעיד ומזעזע, אין מתעוררים. אני מודאג מאד לכל התופעות הללו של הצטברות של הדרדרות.

אין כמו הוועדה הזו - ואני השתתפתי בכל ועדות הפנים - שנותנת תמיכה למשטרה בחקיקה, תמיכה מוסרית, תמיכה בתקציב המשטרה בענייני בתי הסוהר. אני מדבר בשם כל הדעות - הוועדה הזו נתנה עידוד מלא. אנחנו יודעים את מצב השוטר, את העומס, והתפקידים הרבים, וכוח האדם שיש לו. אבל לא יתכן שהמשטרה תתעלם מתופעות כאלה שבסופו של דבר מגיעים לתוצאות כמו שקרה בנתניה.

ראיתי היום בעתון שנחכנסו בתל-אביב צמרת העולם התחונן - ה"פרוטקשין". דברנו על ה"מאפיה" כמה פעמים. אמר לי שר המשטרה "איזה מושג זה בישראל"? יש "מאפיה" בישראל.

היו"ר י. תמיר:

אני רוצה להביע צער עמוק על כך שהמטרה הרשמה שהדברים יגיעו עד כדי הטלת פצצה, כמו בנתניה.

נ. אליעד:

הסיעה שלי הגישה הצעה דחופה לסדר היום בענין נתניה, והיא לא אושרה.

יש בוועדת הפנים שמזמינים את שר המשטרה לשמוע ממנו דיווח ולהחליף אתו דעות. מן הראוי שנעשה את זה, ולא אישרו. חבל שלא נזמין את שר המשטרה.

זאת ועוד: אתמול שמעתם, כמוני, את תכנית המתאר של מחוז תל-אביב. אינני יודע אם זה בכוונה החליפו במרכז תעסוקה במקום מרכז תעשייתי. מכל מקום, אנחנו זכאים לקבל איזו תשובה מוסמכת. האם הולכית להקים מרכז תעשייתי במזרח פתח-תקוה? זה בשבילי, עד הירדן, מודיעין, מגדל-צדק.

רבותי, אם תמשך הצפיפות הזו, אז ימשכו לנו הדיסקוטקים וכל כוחות המשטרה לא יתגברו. כי בזה צומחים כל מיני "מגפות". אני רוצה שפעם אחת נבטיח דבר אחד כי אין מרכזי תעשייה במרכז הארץ, משום שמרכז תעשייה זה נקרא למשור עוד אלפי פועלים וכל הקשור אתם.

האם זה באמת מרכז תעסוקה במקום תעשייה, או משאירים רזרבה לשיקול?

היו"ר י. תמיר:

אנחנו נסיים את הדיון בענין המשטרה, ולאחר מכן נקבל תשובה של מר דש.

א. ורדיגר:

לפני כמה חודשים הופיע מר שור מהמשטרה, וטען שסרטי המתח בטלביזיה הישראלית מדרבנים נוער מסוג מסויים להתפשט ולנהוג בשיטות אלימות. אני הגשתי שאילתה לשר המשטרה, והשבוע קבלתי תשובה האומרת, כי המחנכים ואנשי התקשורת עדיין לא הגיעו למסקנה שסרט או סרטים משפיעים באמת על הסוג החלש שבנוער במדינות הנאורות. בכל זאת אמר שור מה שאמר. התשובה של השר הייתה מאד מחממת.

ברצוני לספר לכם מה שקרה לי השבוע: ביום שני בערב קבעתי עם מישהו להפגש בבני-ברק בסמטת ראוות. נכנסתי לבית, פתאום שמעתי צערה "הצילו". בעלת הבית מיד כבתה את החשמל וסגרה את הדלת. לאחר מכן פתחנו את החלון וראינו שהרחוב היה מלא. התברר שזה היה גשם שוטף. אבל קרה משהו - יהודי הלומן בשם יצחק שכטר, חזר לביחו עם תיק שבו היו יהלומים, ושלושה בריונים התנפלו עליו, והוא שצעק "הצילו", והוא ברח ונכנס לאותו בית שבו היינו, כשהוא ממשיך לצרוח, והבריונים ירו 4 יריות תוך חדר המדרגות, והם החטיאו, ואחר כך הם ברחו. אחד מהם השאיר את מעילו וכובעו, ואחד נתפס וזה היה ילד בן 16.

זו שיטה של התנפלות ויריות. אלה הם דברים שרואים, וזה מלמד. אינה דומה ראיה לשמיעה. הענין רציני. אינני רוצה להכנס עד כמה ניצב שור אמר מה שאמר בחומרה רבה. והרי בזמן האחרון קורים דברים איומים.

אני חושב שאנחנו, בהסתמך על דבריו של ניצב שור, נזמין אותו ואת שר המשטרה, וגם נשמע דעת מומחים.

היו"ר י. תמיר:

קיימת הצעה של ח"כ אליעד לזמן את שר המשטרה בנושאים של פשיעה.

הישיבה הזו תקויים בהקדם.

הדבר המצער והמכאיב ביותר שקרה סביב הפרשה בנתניה - שהיו כמה וכמה מקרים של הודעות למשטרה שנוקטים בפשיטה של סחיטה של הקבוצות האלה של "פרוטקשין".

מ. פרידמן:

נזמין את אנשי המשטרה ונשמע אותם.

י. בארי:

כל מי שלמד קרימינולוגיה יודע שארועים מסוג מסויים באים גלים גלים, וכי קיים תהליך אפידמולוגי, תהליך של הדבקה. זה לא רק בעולם הפשע. זה קיים גם בדברים אחרים.

אני, אישית, אינני מאושר מסרטים רבים בטלביזיה. לדעתי, גם להם יש השפעה. אך אין להתעלם מכך שיש בכל זאת חלוקי דעות. ואין לשלול את החברה החמרנית לגבי עולם הפשע וטיב הפשע.

הייתי מציע, בנוסף לשר המשטרה וקציני המשטרה - כדי להקיף את הנושא בממדים נכונים, שכן הנושא מאד חשוב - אנחנו מחוייבים להזמין מומחים מהאוניברסיטה, אנשים שמטפלים בצדדים השונים של הנושא. נזמין את אלה אם אנך חברי הוועדה מעוניינים, ולא רק בסוגיה של נתניה, גם בפשע מאורגן ופשע לא-מאורגן. זו הצעתי.

מ. הכהן:

מבלי לצמצם ולהקל ראש בחומרת המצב, אני רוצה להזהיר את עצמנו מאווירה של תהליך הדבקה. אנחנו חיים בתקופה רוויית מחחים - "פשע עליך ישראל!" נוסף לכל העידוד ברחוב, אז יהודים יפחדו ללכת ברחוב. כל בחור מגודל שער יראה כבריון שהולך לתקוף אנשים.

מכל מקום. זהו נושא שראוי ושחייבים לטפל בו ביסודיות ובשקט.

ועוד: לחברנו ורדיגר - בהזדמנות חגיגית זו ברצוני לומר, כי מה שקיים וקורה איננו דומה, ובל נערבב את ענין הטלביזיה. לי יש טענות לטלביזיה, אבל לא בהקשר זה. אם כן, אל נבוא ונאשים את הטלביזיה במה שקרה בנתניה ופחה-תקוה. סרטי עלימות הם דבר לא חיובי. יכולים לטעון שגם כדורגל איננו חיובי.

אני רוצה לברך על עצם הדיון שיערך, ואם ייערך במלוא היקפו, ולא בדבר המשטרתי של הבעיה, כי בכל דבר יש רקע. הנה, הרקע של הבחור בנתניה ופחה-תקוה - דומני שהחברה כולה צריכה להכות על חטא ולראות כיצד היא מטפלת בנוער דוליים.

היו"ר י. תמיר:

אנחנו נקיים דיון עם שר המשטרה ומומחים בקרימינולוגיה כדי לעמוד

על שרשי הבעיה הזו.

ב.צ. קשת:

בענין חוק המשטרה - אינני רוצה לחזור לזיכרון שהתנהל בישיבה הקודמת. אני את דעתי לא שינית. מפליא אותי דבר אחד - הסיכום של הישיבה הקודמת היה שהיועצת המשפטית של המשטרה תבחן אם אפשר להגיש את החוק מבלי להתייחס לסעיף הדין על התקציב. אם כן, אז את הוויכוח על התקציב אנחנו יכולים לדחות, ולא לפעול בלחץ הזמן.

ב.צ. קשת:

אני לא רואה כאן את היועצת המשפטית, ואף לא את ממלא מקומה. אם יש הודעה על כך, אשמח לשמוע. ואם לאו, אז אני מבקש להמשיך.

תנ"צ א. לוי:
היועצת המשפטית לא תבוא היות לישיבה. לפי מיטב ידיעתי, היא לא בדקה את העניין ולא מסרה לי דבר על כך.

ב.צ. קשת:
אני מצטער, גב' הירש רצחה לבחון אם אפשר להפריד בין הסעיפים. הדבר לא נעשה.

ברצוני למסור הצהרה: אני מוריד את ההתנגדות שלי לקבלת החוק למרות שאני נשאר בהתנגדותי, כי קבלת החוק היא חשובה היום מאשר ההזדמנות החגיגית להעלות את הנקודה העקרונית של תפקיד ממלכתי או תפקיד מקומי. אני בעד קבלת החוק, עם ההדגשה שלי - שאני נשאר בהתנגדותי שתקציב בטחוני מוטל על כשות מקומית אפילו בחלקו.

היו"ר י. תמיר:
אני מציע שאנחנו נאשר את החוק, ויו"ר הוועדה - בהביאו לאישור הכנסת - יביע את מורת רוח הוועדה כי אין אפשר לקדם את הדבר בגלל ריבוי רשות. המקרה הזה הוא אחד מני רבים. אינני רוצה לעכב חוק זה, ואנחנו נסב את תשומת לב הממשלה והמשרדים הבכירים בנושאים בזה שיקחו בחשבון את רצונם של חברי הכנסת מכל הסיעות - שהחקיקה תיעשה כך שהפיצול בנושאים השונים יקבלו יותר ביטוי במינהל ובאחריות מרכזית אחת, כלאות.

א. הרליץ:
אני אחמוך בחוק זה בלב כבוד, ולא בגלל הפיצול בלבד, אלא מפני שאני חושבת שהגיע הזמן שהוועדה תעשה שאנחנו נקיים דיון מקיף על כל הזרועות השונות שמופקדות על שלום הציבור, ולא באזורי הגבול. נדמה לי שהפיצול הוא גדול, כפי שנאמר פה.

אני מוטרדת לגבי השמירה בבתי הסוהר. לכן אני מבקשת מיושב ראש הוועדה למצוא דרך שאנחנו נעסוק בנושא זה. לדעתי, יש כמה מלים בסעיף האחרון שאינן מחייבות - אני מחוונת לסעיף 149ב. (ג) - ועדת בטחון במועצות: אם הכוונה של החוק לגרום למורת רוחו של הציבור בשמירה, הרי יש לי בזה ספיקות, לא רק לגבי הניסוח, אלא חסרים לי ראשי ציבור וולונטריים ודומיהם.

בנוסף לישובים הגדולים, אני חושבת שצריך לדאוג גם לישובים הקטנים, ובעיקר המושבים הצעירים או ההתיישבות הצעירה. אני לא רואה סעיף שמכסה ישובים אלה מבחינה תקציבית וארגונית. אנחנו מבקרים במושבים שהם חלק מהתיישבות הצעירה, ואני חייבת לומר כי מצב הבטחון מדאיג ביותר כפי שמדאיגה גם הבעיה התקציבית.

נ. אליעד:
אם הבינותי את חברנו קשת, שכל התקציב יהיה ממשלתי - האם הבינותי נכון? לי היתה הערה לגבי סעיף 9(ח), וגם לגבי בעיית ועדת הבטחון. זאת אומרת, שכל הדבר הזה איננו בתחום

נ. אליעד:

משרד המשטרה, אלא עם העיריאות והמועצות הציבוריות הם מהווים חלק בלתי נפרד מהבטחון. לצערי, לא קבלתי על כך תשובה. אני התקוממתי, ולכן בקשתי להתייעץ עם הסיעה שלי.

מאחר וזו הצעה דחופה, הרי שאני מוריד את התנגדותי באופן זה שהיושב ראש יתייחס לדברים - שלא ליצור מנגנונים, ועדות נוספות וכל הכרוך עם כך.

א. גיבלבר:

היה לנו ויכוח לגבי התקציב וכיסוי הוצאות הבטחון על ידי הממשלה. אולם ח"כ קשת הציע להטיל את זה על הרשויות המקומיות.

(ב) לגבי ריבוי רשויות - זה גם כן היווה בעיה. היתה עוד בעיה - שמירה אזרחית.

מעורבות האזרח חייבת להיות מכסימלית. אחרת לא תהיה התנדבות למשמר האזרחי.

לגבי השמירה בבתי הספר - אני, יחד עם חברים, מסכימים שזה לא צריך להיות בידי בתי הספר. לא הם, אלא המשטרה, ע"י המשמר האזרחי - כך צריך להיעשות.

אני חושב שזה מקרה ספציפי העניין של תחומי הפעולה שחייבים להיות בידי הרשות המקומית. אני חושב שהתחומים צריכים להיות רחבים ביותר, ולא מצומצמים.

אם תהיה הבעת מורח רוח של הוועדה, אז אני רוצה לסווג אותה לעניין שלו אני מסכים. (נ. אליעד: צריך להוציא את המלים "הבעת מורח רוח" שהיושב ראש יאמר).

כל העניין הוא בסמכות משטרת ישראל. אבל יש לערב אותם גם בוועדות מיעצות.

היו"ר י. תמיר:

אנחנו מאשרים את הצעת החוק המונח לפנינו - חוק לתיקון פקודת המשטרה (מס.4), תשל"ה-1975.

כל חבר מחברי הוועדה מתבקש, במידה וירצה, למסור ליו"ר הוועדה הערותיו הספציפיות בתחום ההערות שהשמיעו כאן, ואני אעשה מיטב יכולתי כדי שתהיה בהירות באותם נושאים שהתעוררו ושאלו עליהם חלוקי דעות. אכן אין טעם ששלושה-ארבעה משרדים יעסקו בשמירה אזרחית, גם אם החוק מקנה לזה סמכות גג. משרד החינוך, משרד הפנים ועוד. זה לא בריא למען יעילות העניין ולהשגת העניין. מכל מקום, אני אעלה את הדברים במליאה.

י. בארי:

בישיבה האחרונה הביאה ועדת המשנה הצעות תיקונים לנוסח במספר נקודות מהותיות. זה היה למעשה על דעת הממשל ופרקליטת המשטרה, כך שחוסכים בנוסח הסעיפים ושינויים.

מר שפט:

בישיבה הקודמת קבלתם מספר תקונים על חוות דעת ועדת המשנה, ומספר תקונים על דעת הממשלה. כך שמעוף 49.ז (ד) נוסח אחרת, ואנחנו נפרסם אותו בלבן - (קורא את הנוסח) "שר הפנים יורה בדבר חלוקת הסכום כאמור בין הרשויות המקומיות שבהן נחונן המשמר, בהתחשב בסכום ההוצאות בתקציב שנקבע באישורו ובסכום שהוצא בפועל".

הקמת עיר בחולות ראשון לציון (הצעה לסדר היום של ח"כ י. בארי)

היו"ר י. תמיר:

אנחנו עוברים לדיון בנושא שהועלה בסדר היום בענין העיר החדשה

בחולות ראשון לציון.

נ. אליעד:

אולי אפשר לשמוע את מר דש בענין המרכז התעסוקתי, ואחר כך נעבור

לדיון בענין העיר החדשה.

י. דש:

ב-29 בינואר היתה ישיבה של הוועדה המחוזית על מחוז תל-אביב. הצוות

הביא שלוש אלטרנטיבות - לגבי מחוז תל-אביב, זה מה שאנחנו קוראים "מטרופוליין", אלטרנטיבת משנה - הרחבה, ואלטרנטיבת מטרופוליין - לתת תעסוקה ותוספת אזורי תעשייה ואזורי שעשועים וענייני השירותים השונים של המחוז.

אלטרנטיבת המשנה הוצאה על מנת שלא תהיה יוממות רק לתל-אביב, שכן אז זה ייצור שנים-שלושה אזורי משנה - אחד בראשון-לציון, אחד בנתניה, ואחד בין לוד ורמלה ששם יהיה מרכז.

האלטרנטיבה השנייה והשלישית זה הרחבה. זה בעיקר לשפר את תנאי החיים באזור המטרופוליטני הזה, ביחס לאקולוגיה - לשנות את זה רק לפני הרחבה. זאת אומרת, לפארקים, לגנים ועוד, אבל לא למגורים.

הוועדה המחוזית בחרה באלטרנטיבה של הרחבה. זאת אומרת, לא להוסיף יותר לאזורי תעשייה ולא למגורים חדשים. ואם כן, אז זה יהיה רק בענייני שיקום. אדמות חקלאיות צריכות לשמש רק לצרכי הרווחה. ואם ישנו את היעוד באזור תל-אביב, הרי יהיה זה אך ורק לצרכי הרווחה, ולא למגורים. מכל מקום, זו האלטרנטיבה שנבחרה ע"י הוועדה המחוזית.

ראשמוערת עיריית גבעתיים - מר קרייזמן - שהיה הדובר של השלטון המקומי, הציג את השלטון המקומי, בוועדה המחוזית, והוא תמך באלטרנטיבות הרווחה. זה היה ב-29 בינואר.

בשבוע שעבר ישבה הוועדה המחוזית במחוז המרכז והחליטה לאשר את התכנית המחוזית של מחוז המרכז, ולהעביר אותה למועצה הארצית לסיכום, בהתאם לחוק. ב-29 בינואר היה דיון על תכנית מחוז תל-אביב, ושם הוחלט על אלטרנטיבות הרווחה.

ועתה לגבי תכנית מחוז רמלה - הופיע הענין של אזור תעשייה של אזור מודיעין ואזור המרכז. התכנית הזו אושרה במחוז המרכז. הייתי רוצה להסביר את שתי התכניות שיש בענין זה:

ענין "אפקה" - זה אומר הקטנת יוממות אזור זה. הכבישים עמוסים ביותר במחוז המרכז. אנחנו נביא את כל המספרים שיש בענין תכנית אפקה שחמנע את היוממות ותשפר את איכות הסביבה, שכן אנחנו מדברים על שיקום מלאכות.

מכיון שדברו על שטחי הגליל והדרום, הרי שאזור אזור תעשייה אזורי בדרום באר-שבע. יש עוד אזור תעשייה גדול על יד דימונה, וכבר הכשירו שם את המקום. אשר לגליל - גם בזה אנחנו מתקדמים. הנה, רק אתמול, בוועדה לשמירת קרקע חקלאית אשכנזי שנמצא מול חצור, מתוך תקווה שזה יתן תעסוקה לחצור, ראש פנה ועוד.

אזור אחר שאושר הוא, אזור תפן. עכשיו נגשים להכשיר את הקרקע לארבע תעשיות חדשות. כעת הולכים להכין תכניות מפורטות לגבי אזורי תעשייה אלה, ומתוך 12 אלה שאושרו בשבוע

שעבר - שני שטחים כבר אושרו בוועדה לשמירת קרקע חקלאית. אנחנו פועלים בעניין זה ביחד עם משרד השיכון, מינהל מקרקעי ישראל ועוד. עכשיו יש תנופה בעניין ישוב הגליל. אנחנו נביא את כל הבעיות הללו של מחוז תל-אביב ומחוז המרכז.

היו"ר י. תמיר:

היה דיון בכנסת בנושא פיזור האוכלוסיה.

נושא זה הועלה לסדר היום של מליאת

הכנסת כהצעה לסדר היום של ח"כ א. מויאל. הוא הציג את הנושא באופן די קולע וענייני. אנחנו, קשת ואנכי, לא השתתפנו בנושא זה. טוב שאתם השתתפתם בוויכוח משום שאמרתם דברים חשובים מאד. אנחנו מצטרפים לעמדות שהועלו ע"י החברים במליאה. באופן מיוחד לא היה בהן זיק של התחשבנות מפלגתית, אלא הכל היה מנקודת ראות ממלכתית, אנושית, כי לפעמים עולים במליאה על פסים מפלגתיים.

לגבי הדברים שאמר כאן מר דש: ההצעה

שלך היא עניינית ביותר; ושום אחת אחרת לא תהיה טובה מזו. אם לא נשמע מה מאחורי זה, אין טעם.

לפני 3-4 שנים בקרנו בבית הסוהר

המרכזי בבאר-שבע. ואז כולנו צעקנו אין בונים בית סוהר בתוך העיר באר-שבע? אכן זהו בית סוהר ענקי, והוא הגדול במדינת ישראל. בית סוהר זה נמצא בתוך באר-שבע. לדעתי, אנחנו צריכים לתרום בעניין זה. אבל נחזור לזה בבוא העת.

ועתה, לסעיף השני שבסדר היום שלנו:

אנחנו קיימנו דיון בשתי ישיבות.

שמענו את המרכז לשלטון מקומי בפתיחה שהיתה כוללת. שמענו את נציגי חברת ערים המבצעים את התכנון ומתכוננים ליישם את העבודה בשטח. אני לא זוכר בדיוק באיזה מקום הפסקנו.

ב. מואב:

בעקבות הדיון בוועדה, ולאחר שהגיעה

אינפורמציה שמר דש דיווח לנו עליה -

אנחנו הגשנו היום הצעה דחופה לסדר היום בנושא של הקמת אזור תעשייה באפק. נציגי הממשלה אמרו שאין ולא קיים דבר כזה. ואילו אני אמרתי שאנחנו שמענו מחברת ערים שהממשלה הטילה את הביצוע על חברת ערים.

גם בדיון על פיזור האוכלוסיה הצעתי

הצעה בסוף הדיון, אבל היא לא התקבלה. אמרתי בכנסת, בין היתר: "מעולם לא היתה בממשלה החלטה להקים עיר בחולות ראשון-לציון. אבל חברת "ערים" החלה בתכנון מפורט של עיר בחולות ראשון-לציון, בניגוד גמור למדיניות הממשלה ב-1965". שר השיכון אומר כי אין דבר כזה.

אני מבקש מיו"ר הוועדה, לגבי אינפורמציה

שהממשלה נותנת - כאן נאמר משהו, ובמקום אחר אומרים דבר אחר. שר המסחר והתעשייה אמר לי שאין תכנית כזו. אם כן, אני מבקש גם לגבי הנושא שבהצעה לסדר היום, וגם לגבי דברי שר השיכון בכנסת, וגם לגבי מה שנאמר בוועדה המשותפת שעוסקת בתכנית החומש לשיכון ושאר השיכון התכחש לדברים - אני מבקש מיו"ר הוועדה להעמיד את הדברים האלה על דיוקם.

אני מודיע כאן כי אני אפנה לוועדת

הכנסת וליו"ר הכנסת בעניין זה. מצד אחד אנחנו מקבלים אינפורמציה מהמבצעים בשטח, ומצד שני אומרים לא - לא.

היו"ר י. תמיר:
 בקריאת ביניים ברצוני לומר, כי הנשיאות
 תקבל ביום ב' הבא בנדון - בעקבות
 הדברים שהושמעו, ובהתערבותו של סגן יו"ר הכנסת קשת - הנשיאות תקבל
 החלטה בענין זה. על כל פנים, המקרה מצער. ברור שכאן יש אי הבנה.
 מה מקור אי הבנה זו - איננו יודעים. איננו יודעים אם זה בתום לב או
 אם זה מחוסר ידיעת דברים. אני אקח על עצמי להפגש עם שר השיכון ואשוחח
 איתו בענין זה.

תכנית אפק באה על מנת לנצל ולהעביר
 תושבים מהאזור הצפוף. הענין תלוי ועומד. אני מבקש לתת לי זמן
 לבדוק את זה, וביום ג' אמסור לכם אינפורמציה על כך.

י. בארי:
 אני רוצה לחזור ולהודיע שבישיבה
 הראשונה של הוועדה המשותפת של
 ועדת הפנים ואיכות הסביבה וועדת העבודה - אותה ועדה שהיתה צריכה
 לדון בתכנית החומש לשיכון בפתח-תקוה. בישיבה נשאל שר השיכון ע"י
 ח"כ גיבלבר אם נכונה הידיעה על פתח-תקוה, ואז הודיע שר השיכון כי
 שר המסחר והתעשייה גנז את התכנית. זה היה לפני כחודש ימים.

ד. ויינשל:
 עד כמה שהאינפורמציה נהירה לי, שר
 השיכון לא מטפל בתעשייה. עד כמה
 שאני יודע, שר השיכון שאל את שר המסחר והתעשייה בדבר אזור אפק, ושר
 המסחר והתעשייה הודיע שאכן היה תכנון כזה, וכי הוא גנז אותו.

נ. אליעד:
 תשובת שר השיכון איננה מספקת.
 משרד השיכון שמחנן לפיזור התעשייה,
 איך יכול לתכנן פיזור אוכלוסיה אם אתה בונה על יד תל-אביב והמרכז
 תעשייה חדשה?

א. אריאלי:
 הערה: בנוגע לאזור תעשייה באפק -
 הדברים שנאמרו כאן הם, פחות או יותר,
 מדוייקים. חברת ערים קבלה תפקיד לתכנן את האזור (היו"ר י. תמיר: מי
 מזמין?) הדירקטוריון של חברת ערים מורכב מכל הנציגים, וכל פרוייקט
 חייב להיות מאושר ע"י שר החקלאות ושר השיכון. יש דירקטוריון והנחיות
 לפעולות מוגדרות ולביצוע, והכל מונחה ע"י שני שרים.

אנחנו קבלנו בצורה הפורמלית ביותר
 לתכנן את האזור, ואנחנו עוסקים בזה. הדבר נעשה תוך תיאום מלא עם
 משרד המסחר והתעשייה. אולם ברגע מסויים שר המסחר והתעשייה שינה
 דעתו. הוא הודיע על כך. יש אפילו סיכום בכתב עם נציג משרד המסחר
 והתעשייה. שמעתי שהוא איננו מקבל את זה. הענין נמצא בבירור. הודיע
 לי יו"ר מועצת המנהלים של החברה - מאיר זורע - את מה שאמר שר המסחר
 והתעשייה. זה יהיה גם אם תהיה החלטה להפסיק את הטיפול. אני הנני
 אחראי על תכניות ביצוע.

אנחנו השקענו בתכנון זה מיליון ל"י.
 אסור לזרוק את הסכום הזה של מיליון ל"י. ודאי נקבל את ההוראה הזו.
 אבל אני אציע לבצע את זה בשכל ובטעם טוב. אנחנו פנינו אל יו"ר הוועדה,
 והסברנו לו את הענין.

אנחנו נתנו את ההסברים הדרושים,
 ונדמה לי שאתם קצת השתכנעתם בכל הנוגע לאובייקט של ראשון-לציון.
 שמעתי את הקריאה הנזעמת של ח"כ אליעד.
 חסלח לי, אתה לא מכיר את הבעיה. אם יו"ר הוועדה מוכן, אז אסביר שוב.
 אני מנהל פרוייקט, ואני מציע - אם אתם באמת רוצים, ואני מאמין מאד
 שנוכל לשכנע אתכם ---

היו"ר י. תמיר:

האיש מתמצא בהלך הרוח בקשר לפיזור האוכלוסה וההשפעות וכו'.

א. אריאלי:

חרשו לי להחבטא באופן חריף: יש נקודה של פיזור האוכלוסיה, ואכן זו נקודה חשובה מאד. במידה מסוימת עושים מזה פרה קדושה. אני מבקש למתוח גבול בין הדברים. אלה פרויקטים מעניינים מאד, והם נמצאים בוויכוח, והם נוגעים לעצם הענין. אני מבקש לבוא עם האיש שעוסק בזה ולחת את הרקע לגבי פיזור האוכלוסיה. יש לנו מה להגיד בענין זה.

בענין ראשון-לציון: ח"כ מואב נתן לנו מחמאה עצומה על התכנון. הוא שאל - איך יכולים להבטיח תכנון כזה בכל מקום? --- (ב. מואב: לא אם התכנון טוב, אלא מדוע מוקמת עיר בחולות ראשון-לציון?) אתה מתווכח אתי?

היו"ר י. תמיר:

כל חברי הוועדה משוכנעים שיש לך אינסטלגנציה מספקת להבחין בין מה שטוען ח"כ מואב לבין מה שאתה רוצה להשיב.

א. אריאלי:

סימן הוא שאני קבלתי את שאלתך ברצינות, כי שאלת איך לתכנן תכנון כזה בכל מקום. יושב כאן מר ויינשל, והוא יהיה יו"ר ועדת מועצת ערים. תשאל אותו.

אני רוצה להודיע לח"כ ורדיגר, כי תוך התקפה הוא מצא לנכון להביע מלוח הערכה. אני מודה לך. טוב לשמוע מלה טובה תוך כל המהומה שהיתה.

ח"כ טובי שאל שני דברים: מהי הערבות כלפי בעלי הזכויות, משפחות מרובות ילדים, זוגות צעירים - כדי שרקע זו לא תיהפך למקור של ספרות? - קשה לתת תשובות. אבל אני מוכן לומר מה אנחנו עושים מבחינה ארגונית. אמרתי בפעם הקודמת שאנחנו מנסים בחולות ראשון לציון לעשות חצי-חצי - להקים 2000 יחידות דיור ראשונות, שמתחלקות כך - 1000 למשרד השיכון ו-1000 לפרטיים. למשרד השיכון יש תהליך, וחוקים וכללים לגבי מסירת דירות לזכאים להן. לכן אינני יכול להשיב על כך.

מה שנוגע ל-1000 יחידות שמיועדות למכירה חופשית - בענין זה אנחנו נוציא מברז, עם מחיר מראש שיתקבל לבקורת המדינה, כי זה שייך למינהל המקרקעים, וההסכם בין מינהל המקרקעים לבין חברת ערים הוא כזה שכל תמורת קרקע הולכת למינהל. ומה שאנחנו מקבלים זה להוצאות לפעולות שאנחנו מבצעים. כך שזה לא ספקולציה. להיפך, אנחנו מנסים פה למנוע ספקולציה. אנחנו נוקטים בצעדים שאנחנו מאמינים שיביאו חוצאות טובות.

ח"כ קשת שאל, איפה הגליל והנגב? הוא התכוון לשאול למה במרכז הארץ אנחנו עושים דברים. אמרתי בצחוק שאנחנו מוכנים לעשות גם בגליל וגם בנגב. מר זורע חושב לטפל גם בצפון וגם בדרום. לא יהיה ויכוח על זה. כל הענין של הפיתוח האורבני לא נמצא בתחום של משרד אחד. אילו היה משרד לפיתוח אורבני לתכנון ולביצוע, היה הרבה יותר טוב. הכוונה, כדוגמת ארצות הברית ואנגליה, וזה איננו קיים בישראל.

מכל מקום, אני מתכנן כך, כאילו ומשרד כזה הוקם, וזה החברה הבין-משרדית. כל עוד אין משרד לפיתוח אורבני - אני לא מאמין שמשרד אחד יעשה את זה. כל עוד אין משרד לפיתוח אורבני - על אחת כמה וכמה שצריך להקים משרד כזה.

א. אריאלי:

התחילו במחוז המרכז. לעת עתה, אנחנו מדברים, מתכננים, מציירים. יקח עוד 5-10 שנים עד שנבצע. הניסוי הזה מוכיח שצריך לעשות עוד חברות, אחת או שתיים בצפון.

לח"כ בארי - נשאלנו אם ניתן לבלום את תהליך באזור החוף? התשובה היא, כי אילו היו מקימים עוד כמה חברות כאלה, אז היה טוב. בעבר עסקתי במסים, והיתה שם בעיה דומה. אז אמרו כי מערכת המסים היא פרוגרסיבית, אבל בתוך מערכת מסים זו יש כאלה שהם רחוקים מאד מלהיות פרוגרסיביים. היה שם אחד ד"ר מורד שאמר, כי זה לא חייב להיות פרוגרסיבי אם מס הכנסה הוא חלק נכבד במערכת ואשר הוא פרוגרסיבי. גם כאן אפשר לעשות דבר דומה לגבי פיזור האוכלוסיה - לסגור את המרכז. אבל אתה לא תצליח, שכן אז תגרום רק נזק. (ב. מואב: זו החלטת הממשלה מ-1965, והיא לא שונתה עד היום הזה).

אם יש החלטה כזו, אז טוב שלא בצעו אותה. אילו הממשלה היתה מחליטה כך, ומנסה לבצע החלטה זו - לסגור את מרכז הארץ - אז אני חושב שזו החלטה לא טובה לעניין. אני חושב שאורי בן-אפרים דיבר על בעיה זו בצורה טובה מאד. אין גם לממשלה כלים. יש לה השקעה לפי חוק לעידוד השקעות הון. ואין לה חוק בשביל מסחר, ואין לה חוק בשביל שירותים.

נ. אליעד: יש לה שטחים.

א. אריאלי: אין לה כלים, וזה לא ניתן לביצוע.

א. הרליץ: אני חושבת שאנחנו מנהלים את הדיון במתכונת לא נכונה. לדעתי, אנחנו מעמידים במצב לא נוכח עובד ציבור, ואנחנו מנהלים אתו דיון על מדיניות הממשלה. אני מתכוונת למר אריאלי. את הדיון העקרוני הזה ננהל עם האיש הזה? מדוע?

היו"ר י. תמיר: אנחנו הזמנו את מר אריאלי כמו את האחרים, כדי להביע את נקודת המוצא של התכנית שלה הוא אחראי, והוא מביע דעותיו האישיות שחופפות עם התפקיד. כך שאני לא רואה פגם בכך. זה עדיין שלב של בירור בעיצומו.

נ. אליעד: מר אריאלי, אני רוצה להגיד לך כי אינני מתכוון להכנס לוויכוח בעניין תפקידיהם של חברי הכנסת. מה עושה חבר כנסת? - חבר כנסת שומע שיש תכנית לגבי מגדל-צדק. לחבר כנסת יש כישורים לחוש שזה נוגד לפיזור האוכלוסיה. ואז הוא מגיש הצעה לסדר היום. זו בעצם הזמנה לקבלת אינפורמציה, ידע, הזמנת נושא כדי לקבוע בו עמדה סופית. יש עקרון בזה, כי בעשור הבא יהיו 65% נטו ערבים באזור האוכלוסיה בגליל.

אני חוזר ומוחה נגד הכנסת נהריה ועכו, כי זה משתרע מראש הנקרה עד אשקלון - זה אצלי מרכז. והנגב למטה - אני קונה אצלך, גם אם זה עולה בקנה אחד של התכנון שלך.

למעשה, אני מודאג מאד שממשלת ישראל הקימה חברת ערים במרכז, ולא הקימה חברת ערים בדרום ובצפון. זו מדינה שרוצה לפזר אוכלוסיה.

מר אריאלי, אתה יודע מה שאעשה אתך? - אני אקח אותך אחי לכל הסביבה שממנה אני נבהל. אני חושש מאד

פן יבואו ויגידו לנו מה אנחנו עושים בגליל, כי הוא נקי מיהודים.
"באיזה זכות אתם שולטים"? לעומת זה, הולכים ובונינים את ראשון-לציון.
ומכניסים עוד רבע מיליון יהודים. אילו היו מציבים אותך בתור חברת
ערים לצפון, ולא לדרום - לא הייתי מודאג.

אני חושב שלא נכון לומר "ייהוד הגליל".
אם יהיה תכנון במרחק של 15-20 ק"מ מזרחית לנהריה, אז אני חושב שיימצאו
אנשים רבים שיעברו לגור באזורי הגבעות והמרחבים והירק. זה דורש גישה
ממלכתית על כל צדדיה. כך שתבין את הערתי הזועמת. נכון, אני אדם
זועם. וכך אני גם מבטא.

לגבי השאלה אם יש לנו כלים: יש למדינת
ישראל כלי יקר ביותר. שטחי הקרקע היום זה הכלי. כאשר פנחס ספיר רצה
להקים בית חרושת במצפה-רמון, הוא ידע כיצד להקים. הרי בנינו דברים
נפלאים. אבל זה היה בשנות ה-50 וה-60. היה אז כנראה מזל. הייתה
תנופה. בנינו כל כך הרבה ערים וישובים.

אני מסכים אתך שאי אפשר להתקומם נגד
התפתחותו של המרכז. מבחינה אובייקטיבית, זה רע למדינה. למה זוגות
צעירים ירצו לצאת מפה? האם החזון הממלכתי שלנו הוא שיגורו משני
עברי הירקון? כאב לי מאד לשמוע מאיש מינהל מקרקעי ישראל שהיתה
תכנית לפיתוח הגליל, אבל הכינו תכנית נסיגה לראשון-לציון. הכוונה
לתכנית ראשון-לציון. ברור שאנשים רוצים לגור ע"י ראשון-לציון,
ע"י חל-אביב. כל הזוגות הצעירים, וכל מי שיכול רוצה לגור במקומות
אלה.

מה אנחנו רוצים לעשות תחת מסווה של
פיזור אוכלוסיה? הרי אנחנו נאבקים באחד הדברים הקשים במדינת ישראל.

אני חוזר ואומר, כי אנחנו הבאנו את
ההצעה הזו כהצעה דחופה בעניין מגדל-צדק, ואמרו לנו שזה לא קיים.
אני רוצה לקוות שנמצא העוז לגנוז את זה, וגם את ראשון-לציון - שמר
אריאלי יפנה את זה לפי סדר עדיפויות לגליל. נאשר לו את מכס'מום
התנאים הטובים. אדם מוכשר כזה שיוצב בגליל המרכזי. תכנן שגם אתה
תדלק לרעיון הזה. אז באמת נעביר אותך לגליל, ואז נזכה לגליל המרכזי.
מדאיג אותי מאד שישמו על הגליל
המרכזי סימן שאלה.

י. בארי:
אני מזדהה לחלוטין עם תוכן דבריו של
חברי אליעד. לשם חיזוק דבריו אני
רוצה להעמיד מספר דברים על דיוקם:

בידי נמצא נוסח החלטה מ-12.1.65,
שהוא כדלקמן:

"הנני להביא לידיעתך כי בישיבת ועדת
השרים לעניין פיזור האוכלוסיה מ-12.1.65 הוחלט להמשיך את הקפאת
מכירת מקרקעי המדינה ברצועת החוף, ולהקפיא גם את החכרת קרקעות
המדינה באותו אזור.

החלטה זו אינה מוגבלת בזמן ואינה
טעונה בדיקה תקופתית."

זאת ועוד: מר אריאלי, ראית לנכון לשבח
את ח"כ ורדיגר ששיבח את חברתך. את הזעם לא צריך להוציא על חברת
ערים. כל חברי הוועדה משבחים את תכנון הבנייה, אלא ההצעה לסדר היום
היתה להקים עיר חדשה בחולות ראשון-לציון. השאלה היא, אם צריך או לא
צריך לתכנן עיר זו? השאלה היא, למה להקים עיר חדשה בראשון-לציון
ולא בגליל? זו השאלה וזהו הוויכוח. זה מה שאמר ח"כ אליעד וח"כ מואב.
אנחנו כן ראינו את מומחיותך כיו"ר החברה.

י. בארי:

זאת ועוד: נשאלת על דגם חל-אביב באזור מנשיה, והקימו בית משפט, במקום להקים בית משפט בדרום. האם מזה איננו יכולים ללמוד לגבי דגם יותר רחב לפיזור האוכלוסייה?

ח"כ אליעד אמר כי אנחנו עלולים להגיע בגליל למצב לא טוב, מכיון שאין שם אוכלוסייה יהודית, כך שאפשר לקרוע אותו מעלינו. אנשי מעלות אמרו לנו לשכוח מהגליל כי הוא איננו יהודי.

חברי הכנסת חייבים לשקול את השיקול הכולל. אנחנו יוצאים מהנהחה שאתם אכן מתכננים טוב. השאלה היא, אם כן צריך להקים עיר חדשה פה או שם?

יש בזה גם האספקט הבטחוני. כאשר טילים אינם מדייקים קלוע - זה טוב. אבל כאשר כל השטח צפוף, אז הסכנה גדולה יותר. גם זה שיקול. גם אם מערבית לראשון-לציון תוקם עיר, הסכנה עדיין קיימת.

אמרת בישיבה הקודמת שמצאתם דרך להעביר תעשייה אל מחוץ לאזור החוף. עוד לא הצלחנו להעביר את ה-"איי.בי.אם." לשם. הואיל ואתם מתייחסים לנושא של פיזור האוכלוסייה, אז אולי נטכס עצה כיצד להעביר את ה-"איי.בי.אם." לשם.

היו"ר י. תמיר: זהו הנושא הלאומי, ומכאן מתפצלות השלכות על כל חיינו.

אינני מאמין שאפשר לסגור הרמטית את אזור ארצנו. גם במוסקבה לא הצליחו בזה. המסקנה שלי היא, שדוקא אנחנו יכולים לעשות מה שלא מצליחים לעשות הקומוניסטים. פי כמה אנחנו לא צריכים לעודד דבר זה.

ממילא תהיה התרבות של אוכלוסייה, ואנחנו מצווים לראות את העתיד הרחוק יותר.

ועוד דבר: הייתי בשטרסבורג, וחוך כדי התענינות בנושא הסביבה והתכנון והבינוני, העבירו אותי לאזור אספלנד - זה על יד הריין - ואז ראו עיני מחזה שאני לא יכול לשכוח אותו:

בנו שם אלפי בחי דיוור למעמד הבינוני. יש שם אלפי יחידות דיוור ובלוקים של 17 קומות. הבנייה היא לגובה. הבתים הם ענקים. מרכזים שם כמה משפחות בבית. זה בנוי לגובה. כך שמשאירים שטחים גדולים לגזונים, לבחי ספר, למועדונים קהילתיים. כל החניה היא תת-קרקעית. בונים מקלט אחד שהוא דו-תכליתי פר-אכסלנס, חימום, קירור במתקן אחד, הסקה מרכזית אחת, ואין בעיה בזה בכלל. עד היום בונים שיכונים עם ארובה.

מדוע זה לא ניתן לעשות במדינת ישראל? הגישות הן בפרינציפ נעשות בהפרדה של הולכי רגל עם התחבורה הציבורית.

בכנס של גוש דן שהיה אתמול דברנו על כך. אין לך עיר באירופה שבה סוגרים רחובות לרכב פרטי. כך זה בציריך, בקייזר-שטרסה ועוד ועוד. אין דבר כזה. במדינת ישראל לא יכולים לסגור רחוב, כי תחנת מוניות מפריעה.

אם בונים שיכון חדש, קחו את הארכיטקטים שלכם ותראו כיצד בנו שם. צריך באיזה מקום לבוא מיפנה כזה. ועוד דבר ברצוני לציין: התחזוקה של הבתים האלה. בכל בית יש שומר, והוא הכל יכול בבית. תיבות המכתבים, עם שמות הדיירים; אחזקת המעליות. תרבות של חיים. זו לא שאלה של נקיון, אלא אופי של העם הזה לקיים את עצמו התרבותי, הרוחני.

אני אומר את זה למר דש. אתם, משרד הפנים - אני מדבר אל מר ויינשל שבידו המפתח מבחינת האכלוס של המדינה. תנו דעתכם. ה"ג'ניוס" היהודי לא יכול לאיכות החיים, לסביבה, לתחזוקה, למוניות של רמת. זה הניר להנות לא רק ממחרת של שומר

היו"ר י. חמיר:

אני שמח מאד שהוועדה מודעת לנושא זה, ואנחנו צריכים להפיק את התועלת. מה שטוב לילדים שלי, טוב גם לילדים אחרים. אין הבדל ביניהם.

ב. מואב:

את הדברים אמרתי בפתיחת דברי. אין ויכוח כאן בין חברי הוועדה לאנשי חברת ערים. אני רוצה לחזור על הדברים.

אני מתכוון להציע הצעה - להקפיד את הפרוייקט של חברת ערים בראשון-לציון ואפק. אזור תעשייה באפק לא יתכן שיוקם. אני אאבק בכל מקום אפשרי.

הייתי רוצה לשאול שאלה ספציפית: כמה הושקע בענין זה? ידוע לי שחברת ערים השקיע מיליון לירות באפק. הייתי רוצה לדעת אם חברת ערים עסקה בהכשרת הקרקע, בפיתוח הקרקע. כמה הושקע עד עכשיו בפרוייקט של ראשון-לציון, ואם יגיעו לביצוע מעשי להכשרת קרקע לפיתוח זה? ואם תתקבל החלטה להקפאה - מה זה יאמר מבחינה תקציבית?

כמה אושרו בוועדה המחוזית לאזור רמלה? איזה שלבים הובאו לוועדה?

א. אריאלי:

ח"כ אליעד, אם אתה מזמין אותי לסיור בכפרים - עשית עסק.

רבותי, על השאלה הזו מדוע לתכנן ערים במרכז ולא בצפון או בדרום הארץ, יענה מר ויינשל שהוא מנכ"ל משרד השיכון.

על תל-אביב - אינני יודע.

ג. אליעד:

אלה כוחות הלחץ כדי לשנות את התכנית המקורית. תעבירו את זה לצפון. לכן

גם כל המשרדים עברו לצפון.

א. אריאלי:

זו בעיה רצינית מאד. אני חושב שהדיון הזה איננו מספיק. זה לא רק פנים ושיכון, אלא זה גם אוצר ומסחר ותעשייה. זה למעשה עסק שכל ועדת השרים לעניני כלכלה עוסקת בו. זהו הפורום. שם צריך להיות נדון העניין. זו בעיה מרכזית שנוגעת לחיי המשק, ולא רק לאיכות החיים.

ליושב ראש הוועדה ברצוני להגיד:

בראשון-לציון אמרנו לעשות שביל שיעבור את כל השכונה מבלי להזדקק לעבור כביש. אילו לא הייתה בעיית היוקר, אז היינו עושים גם את החניה. למעשה, זו מחצית האוכלוסייה שמשרד השיכון דואג לה. אם תעשה חניונים תחת הקרקע, אז גם הדירות יתייקרו. ברור גם שמבחינתנו היה טוב יותר להכניס את המכוניות למטה, ואז יש לך מקום לגן.

את בעיית החימום המרכזי אנחנו בודקים עם מר רוזן מבאר-שבע. מכל מקום, הנושא נמצא עדיין בדיון. אבל זה ענין של עלות.

איפה שלא נבנה, אם בגליל ואם במרכז, תהיה אגודה קהילתית לתחזוקה, וזה יהיה בבעלות קהילתית. כל דייר שנכנס, תהיה לו מניה באגודה זו, על מנת שברבות הזמן נצא מהמקום. (א. הרליץ: זה לא יפתור את בעיית ה"קונסיירג") אני מוכן לבדוק נושא זה למעשה.

א. אריאלי:

לח"כ מואב לגבי ההשקעה בחולות ראשון-
לציון: - עד היום הושקעו 2 מיליון ל"י, ויש גם התחייבויות של
15 מיליון ל"י. ההתחייבויות הן לא פחות חשובות מכסף מזומן.
וזה מיועד להכשרת קרקע.

יש לנו חוזה בסכום של 9 מיליון ל"י
להכשרת קרקע תוך 8 חודשים, ומזה כבר עברו שבועיים. הוועדה המקומית
והמחוזית אישרה כבר שכונה א'.

ד. ויינשל:
בקשה: מאחר ואני יושב ושומע את הדברים,
הרי שברור לי מעל לכל ספק שהמטרה שאותה
מדגישים כל חברי הוועדה היא משותפת לא רק לסיעות פה, אלא גם לי,
ומשרד השיכון פועל בהתאם למטרה זו. הבעיה היא, איך לבצע את זה.

משרד השיכון הציב עוד מטרה שלא התייחסו
אליה כאן - האפשרות לסגור את אזור המרכז באופן הרמטי. כך שיש עוד
מטרה שהיא, פיזור האוכלוסיה על פני אזור המרכז. אם אנחנו צריכים
לקחת בחשבון את המקום שבו תמוקם האוכלוסיה הזו בתוך אזור המרכז.
אני מבקש לאפשר לי להסביר את זה ביתר
אריכות, ושחשמעו את השיקולים לאור פיזור האוכלוסיה בתוך המרכז - אולי
כדאי בראשון-לציון ובמודיעין. אני מבקש לתת לי האפשרות להסביר לכם
את התכנית הזו.

היו"ר י. תמיר:
אנו נמשיך בנושא זה בעוד ישיבה.
חודה רבה. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.30.